پیغام

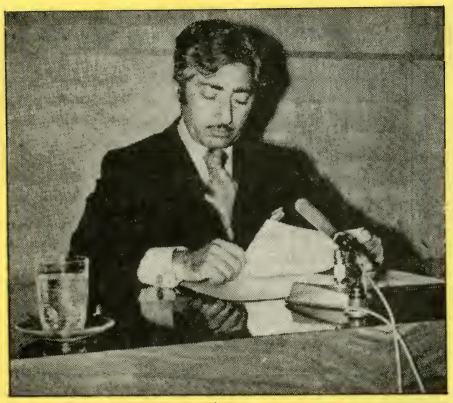

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

وینا وال : محمد موسی شفیق

سرېزه : الحاج ننگیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام

وینا وال : محمدموسی شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

خطاط : نورالدین هنریار

خپرونکی : فرهنګ جهاد

نېټه : د ۱۳۶۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنگ جهادپستی او بانکی پته

P. o Box No. : 1107

G. P. O

پشاور پاکستان

حساب بانکی : حبیب بانک 3014

میوه مندوی برانچ

پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام دشهید شفیق «دده په قول» دلالهانده او وارخطانه لمیتوب دوخت یو رنګین سوغات دی او ددوی دژوند دیوې تیاکلی دورې تأثرات اوخاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم د زده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چې شفیق د مصر او امریکې دلوړو تحصیلاتو د ودوسته د سترو دولتي پوستونو له شاه د هغې ارمان کړی او ویلي دي: «.... که زه ددې اوس نه پیدې کم او کیف خبر وای ما به له هر یو کال ند په هما غه تنګ، تریاو تپه تیاره دارالعلوم کې دوه اودری کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لالهانده زلمي د یوه شاعر، ادیب او لیکوال په صفت دومره نه پیژني. د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست د دوی هنر او فن ترځپل سیوري لاندې داسې پټ کړچې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه دپرلږ کسان خبرتیالري په افغانستان کې چې هر فنان، لیکوال او ادیب سترو دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته رسېدلی دی هغوی بیا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړې چې بیا یې کله څرګ ګکلی آثار لولی او حال یې ګوري. داکومان هم نشی کولی چې دادی د پرون هغه سترګور لیکوال او ویناوال وی چې دی یې اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ښوا لیکوال هم ‌ؤ ویناوال هم او صحافیان هم هغه د پرون لیکوال نه برېښي کوم چې په شرعیات. عرفان. قضا ادب. کهیځ. پیام حق. ورانګه او... خپرونو کې لیده کېدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کریم د «لیکوال مرشو» لیکنه سری ته دکا نې کرسنه و برېښي. او زه خپله چې مرحوم شفیق څومره دیو شاعر، لیکوال او ادیب په صفت پېژنم دومره یې د وزیر او صدر اعظم په نامه نه پېژنم، ځکه د ده لیکوالی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفیق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نور نه لیده کېږي خو «پیغام» او «عبقریان» به یې تر قیامته ژوندي وي او همدغه ورد دوی نور لیکنې او شعرونه هم.

د شفیق پیغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بیدارۍ د جرس حیثیت درلود نن هم هماغه تأثیر، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړدی او هم ور. دغه پیغام دځه مشخصو او موسمي حالاتو او شرایطو پیغام ندی. دا پیغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی او د سبا هم دغه پیغام تېر ځتونه سترګو ته د روي او زاره یادونه راسپړي له نن هم خبری کوی او د راتلونکی بنه هم ښيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمد ابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوه اوږده علمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښارکې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زېږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې دکامې او کابل په مکتبونو کې بنه نیولی بیا وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت دنجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته دکابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړ او مولوي ترې راووتلم، د مدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصر ته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او د هغه ځای نه د تحصیل د ختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده؛

دبکلوریا معادله شهادتنامه دکابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصر څخه، په مقایسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امریکې څخه.

د مورژبه مې پارسي او دپلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګلیسي هم لوستلې دی

زما په تربیه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی دهغه د پرومشبتو افکارو ماکې تاثیر کړیدی او ځینې هغه نظریات یې هم په ما تحمیل شوی چې د خپلې زمانې دپاره هغه ته مفید ښکاره کېدل مګر اوس دیومنفي - جریان شکل لري. زما پلار دهغه اوږد او حساس ماموریت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دوروکې یې سرته رسولی د افغانستان په تاریخ کې دیو معین ذهنیت نمایندګي کوي، زه په خپله په خپل ځان کې دهغه د مثبتو او ګټورو نظریاتو تاثیرات ګورم، دهغه نه وروسته په اجتماعي ژوندکې د پښتو ځینو نومیالیو ادیبانو زما په تربیه کې برخه اخیستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصې یادونې وړ دی.

په مصرکې مې د ښاغلی «داوي» نه هم ډېره مستقیمه استفاده وکړه او د قاهرې ثقافتي محیط درسمي تحصیل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زیات تأثیر وکړ، د امریکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتیجه کې ماسره هم یو شمیر ثابت نظریات د ژوندانه په باب کې پیدا شول چې زه ورته خپله لاره وایم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره لري.

زما فعالیت د حقوقو او قوانینو په ساحه کې دی وظیفه مې دعدلیې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللي حقوقو او د مقایسوي حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې ښوا شعرهم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله راباندې پېښه کوي....*

شفیق لیکلي: جرایدو او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې ښواهم شعر وایه او اوس هم راباندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه داوایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کارکړي دوی دلنډې کیسي لیکلو لارې په غښتنه کړې او د نویو لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن د یوې ځلولي دی دوی معیاري افسانې ولیکلې د فن په لحاظ په تول پوره او د چاپېریال د مسلط شرایطو او ښې انځورگرې او د ټولنې د نیمگړتیاوو د سمون په لار کې دزده کړې ور.

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غزونې نه وې کړې.

په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسي او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره ویلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیا نو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب داوج موج او معراج پورې د رولي وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هراړخیز کار کړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډگرونو کې به یې په سیمه کې بر او لوړ مقام گټلی وای.

---

* - اوسنی لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ښايي د شفيق او ځوانو روکوټو په شمېر ليکوالو او اديبانو ځانګړنه وي چې په دواړو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري او کره ادبي او هنري آثار را منځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا نشي احساسولي چې د ليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څو کلونه وړاندې تو پير ورته ګران شي څو پرېکړه وکړي چې پښتو ليکنه يې پخه وګڼي او که دري.

دا د شفيق د هغه مهال ادبي فن پارې وې چې ده لا د ځوانۍ او تحصيل شپې تېرولې او سړی دا تېکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي. د دوی د ځوانۍ ليکنې له يوه ځانګړي کره او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي .چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په ښه توګه تر ې څرګندېدای شي.

پدې ډول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې د کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرېښي خو د کيفيت په لحاظ د يوه استادانه ، معياري او د ټولو شرايطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پيغام له اړخه يې ډېرې موندلې شي.

. ويل کېږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکنې او پلټنې کړې او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وي تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق دخپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ- دهغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هيلو او ارمانونو سره تړلې ؤ او د هغه دفن خښتې او مساله د ټولنې او چاپېريال وضعه او مسلط شرايط وو.

شفيق ديره دراک او سترګور ويناوال په توګه دخپل ولس ستونزې او دردونه دشعر په ژبه بيانول او د فن او هنر په ګوتو يې دهغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورڅ او خيال لوړ- نظريې ځيرؤ او ژور.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - دولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصيبت دهغه مصيبت ؤ او دوګړو پرېشاني او بد حالي دهغه خپله پرېشاني وه ګويا هغه دخپل وجود په زره زره د غريب، مظلوم، وږي بې کوره او کړېدلې هره سا نده - هر فرياد - هر درد او هر کړاو داسې محسوسا وه لکه چې پده خپله تېرېږي او دي ځان په پوله معنا د هغه په ځای ګڼي دازما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکي څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او -

ښکاره شي چې راسپړي يې .

هغه يوازې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام او ولس د -
ښېګړې و مين او لېواله وُ پدغه مينه کې هغه د پټنګ د سر بازی
د جذبې غوښتونکی وُ او ديوه بې خوده لېونی د سر شاره استغنا
هيله من ، چې زخمي زړه يې له نړۍ پرهر ژلوسره په وينو کې نوږم
ورنګېږي :

استغنا ديوه بې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه مې لا په نوروو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتېري پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن وُ چې د خپل ولس وېرجنه وضعه يې
د مبارزې او يوه مثبت او ښتون له لارې بدلېدلای شي ځکه خود
حق په لارکې هغه د منصور د سربازی د ولولو او همت غوښتنه کوي :

درد او غم د محبت کې خوند سرور را
د يره ځای په ارمانو ډکوه طور را
چې د حق له پاره دار په ليمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

شفيق چې ګوري د هېواد ځوان توکم د غربي مادیت د تورې بلا
کومي ته ننږدې کېږي او ننني تش په نوم تمدن څه ورد معنا او
روحانيت په کورتالان کډکړې او د ژوند فطري بنه يې بدله کړېده
نوله همدې ځايه هغه د ترقي په لور په معنوي اساس ديون غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

ماديت د غرب لا هو کړ و تباه کېږو
ژوبن روح ته یو غیبي غږ ندي امداد را
معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډه ی د باد را

شفیق - زړه یواځې د توحید ځای بولي - نوري مینې او غوښتنې له زړه څخه لېري کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپېځلی غواړي:

آئینه چې د جهان د ننداروشي
دا یې مو بتی درد منزړه مې جام دجم را
د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفیق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیاروکې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار تا کې که نه نو بیا به تولنه یوه لار ورکې ټولنه وي له معنا او روحانیت څخه لرې او د مادیت په زولنو کې ښکېل:

په ځیګر د درد او مینې سوی داغ را
سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دې تیاره سفر کې لار رانه ورکېږي
ته په لاس د حقیقت ښکلی څراغ را

له شفیق سره د خپل هېواد د پرمختګ او ترقی تلوسه وه او یډې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوریده چې څنګه یې هیواد د طبیعي خدای ورکړیو شتمنیو سره بېرته پاته دی ځکه خوهغه د دې ارمان څوک چې هیوادیې څومره چې ژر تېرېږي د بره تګ او ترقي منزل ته ورسېږي له همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پېړه بیله لاره لیده:

دې تورتم کې لکه لمر هومره مشال را
د بېرو ځکې لارو وپورې وصال را
قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی
په شپه کې موږ ته توان د تلو د کال را

موږ ځکې وویل چې شفیق چې هرڅه له خدایه غوښتل د ولس او هیواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحیتونه یې د غه هدف ته وقف کړي و وحتی خپل ذوق او تمنا هم:

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادی او حریت پدې دنیا را
چې د قام په دردمې وخوري هغه خوښ کړی
هسې شاني شکلی ذوق وتمنا را

بل ځای لدې هم پل ځکې بره دي او وایې:

سینه پاکه له وهمونو له وسواس را
سینه محیط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت یې قوت ورکړي قام تېر ته
هغه مې هغه با زو او هغه لاس را

شفیق چې پر خپل هیواد مسلط نا مطلوب شرایط گوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينو منفي سياستونو لوری څنګه د ده وطن د بلا خولې او د بربادی کومې ته نږدې کوي نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وځوريږي خوله د غه د ول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د ټولو پرګنو د ټينګ وحدت او همغږۍ غږ پورته کوي چې د دا روان خطرناک سيلاب مخه ونيسي د هغه سره سيلاب مخه چې په رښتيا هم تباه کوونکی او ورانوونکی.

که دا يو چې هم پدې شانې اوسېږو
نو په مرو او معدومو به شمېرېږو
راځئ هله چې لاسونه سره ورکړو
ګني دا سيلاب چې راغی تباه کېږو

هغه له وطن سره د مينې او د خپل ضمير غږ او د وجدان او احساس د څرېکو څه دا ډول ترجماني کوي:

مونږ په ايشيا کې يو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکميت د پاک قران غواړو
اباد په سوله امنيت با ندې جهان غواړو

د قام خادم چې وي هغه خلکو امام دی زمونږ
لکه نسيم د باغ ګلونو ته پيغام دی زمونږ

شفيق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعاليت او مبارزې ستونزې ليدلې او پدې لارکې يې کړاوونه او ناخوالې يې حتمي ګڼلې خو لدې سره دا ده چې حوادث يې دا رادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه يې له هدف څخه نشي ګرځولی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړه به نشي اراده مې حـاد شوکې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي محلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسې د مظلوم په وهلو تکولو شـــنه وکوري نو دافرياد يې له خولې ووځي ؛

داتومېي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم اوکوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالـوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پرخپلو تېرو بدخواهانو او دښمنانو يې د روند او د وادمن غږ کوي ، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتونو پورې يې خاندي او ټوکې کوي :

د بستان کې د ايشيا چې زه استاد وم
تالوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه اوس زما سره دعوه کړې
ته اوخدای نو په هدغه قـواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر و هغه شعر او ادب د خوتشو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحی وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل و- هغه ادب د ژوند ، هدف او مرام له پاره پر اصل ګروهمن و. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اوړ لګوي ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوريه ژوندون پورې كړه چې نوې آزادي پکې
وركه شاعرې شه چې مسلك و رسره نه وي

هو څکې مو وویل چې مرحوم شفیق دیوه شاعر او ادیب په توګه پېژنو نه د وزیر - سفیر او صدر اعظم په نوم د شعر له مخې یې پېژنو او د فن په هنداره کې ورته ګورو د هغه شعر او فن په هنداره کې چې د دوی د ژوند د یوې ټاکلې دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼلی شي او لکه څنګه چې ځرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی د پرګنو د زړونو غږ او د ضمیر آواز دی او د ټولنې د مسلطو شرایطو منعکس کوونکی او د وخت نماینده - چې د شاعر د هغه مینې او تلوسې ازانګه ښه تر ېځرګندېدای شي چې هغه یې د خپلې ټولنې د نیمګړتیا وو د سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري. هغه خپل فن د مقصدیت په زانګو او د اجتماع په غېږ کې رالوی کړی د هغه د شعر هر بیت له ظلم څخه د نفرت او د خاین په مقابل کې د - کینې داور بخرې ښندي او د مظلوم او بېوزلي په زخمونو پټۍ لګوي - ځکه خود هغه فن ابدي دی او تلپاتې د پرون هم د نن هم او د سبا هم. بې ځایه به نوی چې د هېواد د نامتو وینا وال قدرمن غمخور صیب دغه شعر را غبرګ کړم ، چې محمد موسیٰ شفیق یې د افغانۍ کوه طور موسیٰ ګڼلی:

ته شفیق یې ته رفیق یې ته موسیٰ زموږ د طور یې
نوم دې ځکه د زړو سره خورد زړونو په جهان شو *

---

*- و ګ: لویه هنګامه د عبدالله غمخور اثر ۱۵۳-۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککی په «دهٔ قانون اساسی» کې لیکي:

ما شفیق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د واړو خپلو زده کړې په بهرکې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظرې درلودې. او د واړو د هغو اصلاحاتو یلې کول چې بیا وروسته یې ډېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقۍ له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې دده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما دهغه دا غوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه ټیم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحیت راکړې شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیا دي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پر خلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې یوه شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې سره خبر یم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشیني شوی وو او پوهېدل چې په هره بیه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله منځ کې د کلکې ارادې خاوند یو صدراعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د مخنیوي په کدون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځينې غړي او کېڼ لاسي له دغه بدلون څخه په وېره کې شول. هغوى پخپل ځنګ کې ديرې نوى دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشر تابه را منځته کېدل ليدل چې په راتلونکي کې يې د قدرت د لاسته راوړلو دپاره د هغوى پخوانۍ هيلى له منځه وړلې.

شفيق د سياسي ګوندونو، د ولايتونو د جرګو او ښاروالېو د قانون په پلي کولو کې چې هغوى ته بنيادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظورې ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظيم قانون هم پلي کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد يوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوى وو هم تر بياکتنې لاندې ونيول شو. يوازې هغه جريدو د خپرېدو حق درلود چې په يقيني، بشپړو او فعالو توګه يې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نيولو په پام کې نيول.

د ملکي مامورينو قانون چې د هغه تصويب د ژبې پر مسئله ځنډېدلى و تصويب شو او په هغه پورې اړوند اختلا فونه په اريانونکې توګه له منځه يووړل شول.

د دې دپاره چې د غير حکومتي مطبوعاتو سره يې مرسته کړې وي د هغوى منو پر بنا چې د حکومت په کړنلاره کې يې بنه نيولې وه اعلان کړه چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونيزو جريدو په سلو کې د يرش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د ه پرې ليکلي صدر اعظم شفيق و توانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد و مطبوعاتو سره یو د ول بنې اریکې را منځته کړي.

د شفیق په دوره کې لا د یر افغانستان د خپلو خپرونو په لړکې پنځه وخته آذان پیل کړ چې د هغې وروسته به د هېواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپېڅلي دین دار زښتونو په رڼا کې د هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجي یعقوب جامع جومات ته مخامخ و او د هغه نه د عیاشی او فحاشی د یوې اډې په توګه کتل کېده او چېتېده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (مندوی صحنه) چې هغه هم د فحاشی د یو مرکز بڼه غوره کړې و وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هېوادو د ځینو سفارتونو او بیر شمېر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د وړانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت تر څنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم د وړاندې له منځه تللو زمینه برابره کړه. په دې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول و. ده دغه تړون په هېواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه وو چې د ثور د بد مرغې کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړ رتبه بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په تر ځمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یو او نیم کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د همدې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ نېټه یې د شپې د لسو بجو په شاوخوا کې د یوشمېر نوروبند یانو سره دودانۍ نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل د رژیم کې د جنرالۍ رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکۍ یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و، په جېل کې یې د نورو بند یانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوایي ډګر کې په تو ما نچه په سر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو اوله ځیبینا اګروا و شکېلاکګروځنه خلاصون په لاره کې د شفیق لیری لید او ستر همت تر تله پاتې وي شفیق پدې عقیده و چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیونی نفوس په سلوکې د ۲،۵ کلنی زیاتوالی په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالی هېواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه ونشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل ځومیاشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د یوې ناانډوله شوروا سره په بریالی توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او ټینګار سره کارکاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پېژندګلوی احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسایس وجنایات روس در افغانستان»

---

*- دنهایت تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسی ... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه داوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي ووا و د لارې ګودرد پیداکولو په لټه کې ؤ ځکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه ، هوښیار ، ځیرک او بانرژۍ حریف سره نښي کولی د دوی، داراو تهدید له لارې مخکې ولاړشي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هرځنګه وي سبا یې شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو نه توانیدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل .

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیو او شیطا نتونو له مخې دا ریکو خبر پرتیا تر متوجه ؤ ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بلوڅترون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د — افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو !

مون نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنده او اسانه لار چې د روس د کټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړي قدم کې

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤ څود خپل تیري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي .

په خارجي او داخلي دګروپونو کې د شفیق نوښتونه اوجدي کړني ددې زېري ورکاوه چې افغانستان به په لږه موده کې په خپل ځان متکی شي او د ښکېلاکګرو لومې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمریز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ ملیونو افغانیو په لګښت په پسنبسو درول کېږي چې د هغې د په کارلوېدنې اوګټه اخیستنې سره د هېواد ګمې ارتیاوې پوره کېدلی شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو، چې ۱۰ بېلابېلې فابریکې د ۲۳۰ ملیونو افغانیو په لګښت جوړېږي چې د تولید ، دکارګرانو له پاره دکار د پیدا ینې، پانګې ایښودنې او دارتیاوو پوره کېدنې او داخلي منابعو د په کارلوېدنې له مخې بې ځانګړي اقتصادي ارځښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړي پاملرنه تر سره کېده او لیدل کېدل چې د یولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره و تړل شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسیس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوی سره په علمي او عملي بڼه عیار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتیا سره پرمخ بیول کېده .

د دغو پټو لوجدي او اغیزمنو هڅو جریان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي ، فقر، لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنیو طاقتونو د نفوذ د مخنیوي په لاره کې تر سره کېدل د مسکو دویرې او غوسې اورونو رهم ژبغړانده کړل او لدغه ویرې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

هسې نه دغه پسته اوتوده مرۍ چې کلونه کلونه یې د هغې د ترلاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې دشفیق دحکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه یې پرانیستلې پرېښود. اوکرملین له خپلې مخې یوسترخنډ چې هغه دیوه پوه، هوښیار، مدبراوعامل حریف موجودیت له منځه یووړ»*

مرحوم شفیق د خپل صدارت د پرولېزه موده کې وکولی شول چې د اسلام دښمنه عناصرو د فعالیتونو په وړاندې د یوه کلک بند بست کېږدي اود لادینیت اوفساد پرضد کې اصلاحي فعالیتونه بسیج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لارښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامینو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره رشوت پرضد د شفیق دحکومت هراړخیز فعالیتونه اود سلطنتي کورنۍ د ځینو خودسرو عناصرو مقابله د شفیق د جرئت اوشهامت ښکارندوی کېدل کېږي.

دکهیخ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې دلومړۍ نېټې په ګڼه کې لیکي:

«ښاغلی شفیق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هیلې دا اسلام د مقدس دین د اساساتو د پیروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقدساتو سره د بې پروایي اوسا تېرې له اړخه پیدا کېږي ما خپله حس کړې موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنیوي په لار کې په کار واچوو»

---

*- دزیات تفصیل له پاره وګوری دسا یس وجنایات روس درافغانستان- ډاکټر حقشناس ۲۲۲ ـ ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکی « دښاغلی شفیق دغه څرګندونی زموږ په نزد څکه د تبصرې او پاملرنی وړ دی چې پدې وروستی لسیزه کې د حکومت یوه مشرهم نه یواځې پدغه ډول صراحت د دغه ور سرغړونو په هکله نظر ندی څرګند کړی او دهغو د مخنیوی په لارکې یې د مسوولیت احساس ندی کړی بلکی غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدسا تو سره بې پروایی او سا تیری ګڼل کیږي دوی بې پروایی او دښمنی نده ګڼلی او هغه یې د سیاسی ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف ګڼلی همدارنګه هغوی، د دغه ډول سرغړونو د مرتکبینو د اصلي څېرې له بربنډولو څخه ځانونه ګوښه کړی او دا جرئت یې نشو کولی چې د هغوی له څېرو پردې لیرې کړی او هغوی لکه څنګه چې دي هغسې یې ټولنې ته وروښیی او د قانون منګولو ته یې وسپاري.»

کهیځ په پای کې لیکی،، موږ پداسې حال کې چې دښاغلی صدراعظم شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو زیا تو چې زموږ په عقیده ، دیوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان د تاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارزښتونو ته پاملرنه وکړي او د اسلام د مقدس دین د ښکرو او لار ښوونو په رڼا کې دما دي پرمختګ په لارکې ګړندی قدمونه واخلی *

شفیق که طالب وُکه محصل - که د دولت مامور وُ او که په پوهنتون کې استاد - سفیر وُ او که وزیر او صدراعظم د هېواد د پرمختګ او له هېواد څخه د حُبیبا ګڼرو د لاس په لنډون او د نړیوال استکبار د توطیئو او مانورو څخه د هېواد د ژغورنی او په خپلو پښو د ربدنی هیله او احساس یې په زړه کې

* - کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې د لومړۍ نیټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه دهیواد د پرمختګ سخت لیوال وُ چې د ده د دغه میني
او احساس څرګند دوی له لیکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمراني
پلانونو او موقف له مخې ښه ترا لګیږدی شي .

خوشحاله چې نرېخور ښکیلاک د دغه ډول هستیو په دښمني او له
له منځه وړنه کې په هیڅ ډول وحشت او شیطانت د ربغه نکوي او دغه
ډول کسان تر ټولو لومړي له مخې لیرې کړي . او دخپلو استعماري
ناولو اهدافو په لارکې یې سترخنډ بولي ځکه خو یې په دښمنۍ کې
په هیڅ ډول جرم او دسیسه صرفه نکوي زه خپلې خبرې د شهید
شفیق پدغه وینا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د —
هلمند داوبو د تړون په هکله د توضیحاتو په لړکې کړې وه :

زه د افغانانو په فطري دراییت بشپړ عقیده لرم او نن یو ځل بیا د
دغه درایت له مخې حساب او پر هغه تکیه کوم هغه څه چې زمونږ په
توان او سنجش کې وو هغه مو د هیواد د مصلحت او ګټو د تأمین په غرض
تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخیص د افغانستان
د شورا په واک کې چې د خلکو د ارادې ښکارندوی ده ځای لري . که زمونږ
کړنې یې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکرغه وي چې هیواد ته د خدمت
مصدر کرځیدلي دی او که زمونږ په کار او سنجش کې تېروتنه وموميي
بیا هم زمونږ ښکرغي ده چې د دولت اساسي قانون پرېښنبوده چې د
یوه حکومت تېروتنه پرېښتي او وراتلونکی تو کم وتپیلی شي .

لوی او توانا خدای دې چې کړدې چارې او کارونه د هغه په لاس کې
دي زمونږ ها نداغیز من وکرځوي او د هیواد او خلکو مل او مرستندوی دي.*

---

*ـ وګ جبهه ملي جریده د ۱۳۵۱ هش د کب د ۲۴ نېټې ګڼه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

*   *   *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

وړکی گهیځ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه.

د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې د لومړۍ نېټې گڼه

الحاج ننگیال

د ۱۳٦۷ لمریز کال د ورى ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د سرخبري

دا شعرونه هغه وخت ويل شوي چي ما په دارالعلوم کي ديوې — مجهولي آينديي خواته زړه اونازړه په وېره وېره خاپوړي کولي. دهغي نه وروسته زما په شروند کي ډېر تحولات پيښ شول. دهغې آينديې ډېره برخه «اوس» شوه اوکه زه د دې اوس نه په دې کم وکيف خبر واى ما به د هغې ځال نه په هماغه تنګ، ترياوتيه تياره دارالعلوم کي دوه اودرې کلونه جوړ کړي واى.

دطالبانو په دنيا کي دې خوږو وړواند بسنوزما دځواني دماشوم توب په دوره کي دالفاظو جامي اغوستې دي او واقعاً ما ته دغسې ښکاره کېږي لکه يوماشوم چي د تېپې تياري د نيا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تياره هم د موږ د کېږي دتياري نه کمه نه وه.

خود دارالعلوم د نيا يوه نښه هم لرله چي يوه نادره شان خودي وړسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګري وه اوپوداش ؤچي اومې خبنتي يې پخولې. دسرې نه بهٔ يې هغسې شکاک جوړولو چي ديکارت به يې په هديره کې په خپله خبره پښيمانه کړ. د دارالعلوم دغې ميوې ته ګـکله زه د هغې اوسپنې نظرکوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره متره نه وي پوهتي پوهتي شي اوچې رشتيانې اوسپنه وي هغه وغځيږي، بيا نو خوبنه داينګرده چې څه شي ترې جوړوي.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنيا د دې تولو ځکونو نښې پکې شته مګر وروسته هغه تاثرات او انفعالات هم رانول شويدي ځکه چې زما طبيعت په هغه دوره کې دآئيني غوندې ديوال ځای نه يې چانو او يې غلبله سره را خيستې دی.

کابل راډيوته چه دا پا يې دچاپ دپاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. د هغې ځای نه ما دېرو آشنايانو ته اسرې وکړې چې دچاپ کارته يې پام وکړي اوځينو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صديق الله رشتين چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئيس ؤ خواري هم وکړه.

خوکله چې زه له امريکې نه راوګرځيدم هرڅه ترې تم شوی وو او په ډېر شوا خون مې يوڅو پاڼې په مطبعه کې وموندلې چې د ځکوم بد قسمته ماشين کار دغرمې دوه ی. يې خلورکاله په خپل تحرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځينې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبيب نوابې بيا بيا راته وائي چې دا پاڼې ږې ضرورسره يوځای شي زه د دوی د اخبر منسم خو دا بليې نشم منلی چې زه په دې شعرونو کې دن په ريا کې کوتې ووهم. دی يوڅو نظمونو زما د ژوندانه ديوې معينې دورې تاثرات او خاطرې پخپلې غېږې کې امانتې ساتلې او زه د دغه امانت خيانت ته هيڅکله تيار نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تودو هنګامو په شا و خوا کې د کوشش او مجاهدې د جذباتو د تازه کولو او د سرورو اړادو او احساساتو د پخلا کولو د پاره یوازینې وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال د انداز د تمثیل دپاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې دروند مګر خوند وړ بار په خوره لچسپۍ او علاقمندۍ په خپلو اوږو اخیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده. د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال ترورو پروازونو زما د سینې په تنګرۍ کې د یو ویده خوږلن نه یو څو وارخطا بڅرې راوالوزولې او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه ورو وړاندې کړل.

دا سندرې چې د یو مات زړه د بې سوره رباب داوم غورځتارونو په تال - چې هغه دیو سرشار او تپېدونکې ذوق په تېره شاباز ترنګېدلې - ویلې شوې دي زما غوندې د یو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما اوښکې، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دي.

لکه څنګه چې شعر او شاعرۍ د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

سره غاړه غړي ده نو ځکه شعراوادب وچ په وچه يوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خيال دادب او شاعرۍ سره يوه لويه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حيات او محيط دالقائي مضامينو ياد ملي او اجتماعي احساساتو نه پرته د شعراوادب د حقيقي دوستانو او د حسن او جمال د هواخواهانو دخوش طبعۍ دپاره دمينې او محبت يا په بل عبارت دعشقي او تغزلي اشعارو چاشنۍ هم تياره شوېده.

بنا پر دې نو دجمال منکرين، يا هغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دي او شعر او شاعرۍ ډژوند دپاره نه وسيله کوي دا دواړه د دې کتابګوټي دمطالعې نه حظ نه شي اخيستی.

په هرحال، زه دا د خپل نا قلاره زړه نا زولي ارمانونه او د سوي سينې تاوده فريادونه ستاسې په مخکې پږدم او په تمه يم چې دا ګرمي او ديوعالم سوز او ساز د جهان نه راغلې ناري سورې به زما د لالهانده او وارخطا ځلميتوب ديورنګين سوغات په نامه ومنئ او زما دا اميد او ارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مينه. م. شفيق
کابل دارالعلوم
حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غيږ د محبت کې ښکلې ژوند را

ژوندکي د جست او خيز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لري په عيش ونوش کې

د عمل سپينو خولو کې هغه خوند را

(۲)

استغناء دي بېخوده ديوانه را

پاکيزه يوه د ميني کاشانه را

زخمي زړه مي لا په نوره وينو رنګ کړه

سربازي دي وسر تيري پروانه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳)

سرمنزل دارمانونوانقلاب را

دڅړوندون دمشکلاتوسره تاب را

دمستانوغوندي رندي مي آموخته کړه

سرنوشت مي باب دميني دکتاب را

(٤)

افتخار د محبت په ښکلي تاج را

سمندر نه اوردميني کې خراج را

په ښکلي او په ماني مي لاري توکړي

ته غنا دزره اتوم په احتياج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

٥

په زړه کور کې مې د مینې مشال بل کړه

لیوني غوندې سرخوده طبیعت را

د ثریا نه چې تر عرشه پکې ځای شي

د هدف په دایره کې هاو سعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

ډېره ځای دار ما نو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هو مره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

مالهٔ ژوند د طوفانی غونډې جهاز را

خاص یو تا ته مې ملا تیته د نیاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم

هومره زور، قوت د مینې د پرواز را

۸

د تاثیر نه ډک یو تود او ګرم آه را

د زړه کور مې د دردونو منزلګاه را

کړه سپوږمۍ غونډې د رڼه کړه مې پورته

هسې نه چې په خفت عروج د کاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
زمونږ روح ته یو غیبي غونډي امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډې د باد را

(۱۰)

آئینه چې د جهان د ننداره وشي
دا یو موټی دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې
د بوتانو نه خالي د زړه حرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبوکي سمندر غوندي آرام را

په خپل لاس مو نږ له دخپل فکر زمام را

چې ورږمه د حرکت اوژوند پکې وی

د سحر دباد په خوله هغه پیغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

د هدف بام ته د لوړ همت زینه را

ورانه مینه مې په مینه ښایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځيګر د درد او مينې سوی داغ را

سينه ته له د معنی د ګلو باغ را

دې تياره سفر کې لاړ رانه ورکيږي

ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

۱٤

يو مواجه طبيعت لکه درياب را

د ياری غوندې ته پوره اضطراب را

بېنوا سره باران په ګريوان وکړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بېګانه را

د زړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دانه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمو دکې

دې نه شپې د درد و غم په مېړتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبوکې ذوق دابتکار را

فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه د زړه ته مې آسمانه لویه لار زا

۱۸

دڅروندو په صف مې شمیرکړه که دانوې
دنیمګړې څروند عوض کې پوره مړک را

زه به خوله د شکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دڅروندون مې ساز وبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې دقوم او جمعیت وي

ماله فخر دا زمینت په دې کړاو را

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت کانه جړاو را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تور گمان را

په زړو قصو مې زړه ستړی ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)

قرباني چي سرنامه دکوم اثروي

مدرسه کي درس ددغسي مضمون را

تماشي له يي چي ښکلي پردي پرېږدي

زولني په پښو د ميني د مجنون را

(۲۲)

په لمبه د عشق پتنګ هومره ګداز را

زړه محفل د محبت د سوز و ساز را

که مي شميري په تکيه د مفلسانو

په دولت د محبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بېباکي را

په یوه جرعه د میو بېواکي را

چې کړی دی «تکلیف» کړه را په غاره

نو د نور وله قیودو خلاصي را

۲۴

ناقلاره رنګ د مینې له دوا را

د وصال په مستانه میو شفا را

د شین خال غوندې به پښې په تندي نږدم

افتخار د پا بوسي لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٥

دیارانو سره مینه په اخلاص را
دګوهر و پسې هغه دغواص را
چې د مینې د خوږ ند چراغ نه چورلي
طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

٢٦

چې منې یې ناز نیاز هغه دلبر را
نغرې سینه د مینې د شرر را
موجودیت مې حق دیاره ټول فدا کړه
تیر وغشو د جفا له سینه سپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷

دسحرچوپه چوپیاکې غریب ووې:

ماله ربه دخپل مرګ اوژوندون واک را

دادظلم اودستم دنیا دې واخله

ناولتیا د «امتیاز» نه جهان پاک را

۲۸

دزاهد سره په نفلومیوه یش را

مفکوره دقام دخیر راله همیش را

سبه مې ورسوه قوم اوجمعیت ته

نه لرم غوندې ککړیه زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹

دې تورتم له لکه نمر هومره مثال زا

د ېرو مخکې لاړو وپوري وصال را

قافلې نه وړوسته کېږو ساعت کم دی

په شيبه کې مونږ له توان د تلو د کال را

۳۰

فرعونان مو په سر ښني ږدي محوه کېږو

د جګړې تاب وتوان پخپل الطاف را

د انسان له وينو غوښو نه غذا خوري

ته نجات له هومره جور و اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱)

دملي او دقومي خدمت په لار کي

داغراضو، شخصیاتو احساس تېپ را

دازړ د میخانې ساقي دردمند ته

پيالې د درد نه ډکې ښې او چپ را

(۳۲)

د پتنګ غونډې د شمعې نه طواف را

دې تياره کي ته يو نوی انکشاف را

«امتياز» په عدل تندرې چې لوېږي

ته د مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب د عشق او مينې کې سبق را
زړه په وينو باندې سور لکه شفق را
دا به ده پورې سوړ شوندون بدل کې
داشنا په غېږ کې عمر يو رمق را

۳٤

د خزان په ويره ګډوډ بوټو وو ې
روح را پو د پسرلي کړه نوی ژواک را
دا آزاد وملتو د سير غونډې
مخ په پورته مونږ له هم ځانته چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشد د نه

په سره سینه د دي وطن اصلاح را

وزګارنه شودګوندی نه ارتقا ته

خوار یښتون له دي خواریونه فلاح را

۳٦

آبرومند مي که ساتي زما خاونده

غني زړه اومړه سوله دقانع را

دجګړي دشروندګرمي مي کمه مه کړي

یومشکل چي ورکومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځايه احتياط را
اقتدار مې دخواهش په انضباط را
د ژوندون د جنګ جګړو په شاوخوا کې
يو ساعت هم د پېغو اختلاط را

۳۸

ستا دنيا کې بس د مينې عالي اوج را
نبار د زړه مې ډک د خيراو درد په فوج را
ابا سيند د زمانې يم لاهو کړې
د مستى او شور نه ډک د ژوندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانیت نه مې وساته

دعمل په څرخ مې تاو دڅروند ارت را

چې صحنه د اجتماع وار ه توده کړي

هسې کړموجذبوله سینه بټ را

٤٠

چې لري يې بلبلان دګل په سازکې

پروانه غوندې په سوزکې ها سرور را

چې وزګارشم پیروی دخپل مسلک ته

خوارې خپې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤١)

نور مې هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مینه د جمال را

د اشنا په غېږ کې پروت یم لوبېږم

حقیقت تعبیر د دغه خوب او خیال را

(٤٢)

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حریت په دې دنیا را

چې د قام په درد مې وخوړي هغه خوښ کړم

هسې شاني ښکلي ذوق د تمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۳

په ټولې دریا کاروې که شمېرې
دغې دېراو بتخانې پورې الحاق را
جنت څه کړم ستا رضا مې نصب‌العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

۴۴

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
سبه، محیط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت یې قوت وکړې قام، تېر ته
هغه مټ، هغه بازو او هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لار لويه په لوري د مرا د را
داويده پښتون چي ويښ کړي ها فريادرا
چي مي عزم ته دغره ويستل هيڅ نه وي
دکوشش جذبې مي وېښې د فرهـا د را

٤٦

په لاس مونږ له دقومي ترقي جـر ړ را
د بشـر دخا ئنا نو چراغ مــــر ړ را
څوک چي غواړي : آزادي امن دي نه وي
د هغوی زوال نصيب ، رنګونه خـر ړ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

یوسرشاره طبیعت لکه مینوش را

حق دپاره مال وسردورکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې

لمبیدلی یم د دردکې عقل وهوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات
دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه يې

فرياد دې چې ماحول راوينښ کړي
د ژوند سينه کې ها د شوراو زوږ زخمي يې

دلعل بڅري

ستا په مخ سپينې خولې چې وي راماتې
ښکاريدي لکه دلعل د بڅرو

ما پرې شونډې چې را ټولې کړې شوه دکه
لکه ستا غونډي مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی

دا دستا په مرګ حساب ژړندون افغانه

ته شرمیږې ټول قومونه سره یو شول

ته شکیدلی تنې پروت یې پریشانه

اخطار

که دایوچې هم په دې شانې اوسیږو

نو په مړوا ومعد ومو به شمیریږو

راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو

ګوړی دا سیلاب (؟) چې راغی لاهوکیږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوې سترګې چې راواړوي خمارې
جوړوي مې په جهان د زړه کې لارې

په اعجاز دې لمبولی دا کاته دی
چې په شته مې زلزلې کړې راد وخارې

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړي
چې مې ؤ د زړه سره په ګهواره کې

تبسم مې روح نواز په شونډو بنکلؤ
هر سبق مې ؤ دمینې سیپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی

که کوم ساز دی چې نری نری غږېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي

یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره را نه ورکه ده زندان کې

ستا په یاد سترګې داوښکو وینو ډنډ کړم

زړه مې وایي چې دا ټولې پردې وشلوم

په طغیان د احساسا تو ځان در لنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلا

دڅړوندون د سترګې توب سره په خوا کې
یو مرکز د قلارۍ او د لاسا شته

دعمل جذبې که غړندی په کار شي
تازه ګی او طراوت لره ښکلا شته

هموطنانو ته

پاکې کړې لارې د خپل قوم خادمانو لره
د وفالاس ورکړې د صدق خاوندانو لره

دنوی عصر نیرنګونو بل افسون راوړی
سترګې په برید پرانیستې ښایي افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواته

دملګرتوب لاره پيدا کړه ددوستانو سره
په يو مسلک باندې راغونډ شه اشنايانو سره

اشنائي دملګرتوب مفهوم يو نه دی ځکه
ددوی په منځ کې تفاوت شته هوښيارانو سره

دسترګولوبې

د سپوږمۍ د سپينو وړانګو په دولۍ کې
غلي غلي د پردې لاندې موسکېږي

په غلا غلا کاته کوې وار خطا ګورې
دا دچا سره په سترګو کې لوبېږې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه آرزو

هغو ترو کې له بدو سترګو لرې
دواړه نا ست وی دیو شرند خوړ په غاړه
لو په بل کې محویت هومره بېخود کړی
رانه هېر شوی دا مادی کاینات واړه

خدای ته

څومره پاک او سپین کتاب دې را لېږلی
سعادت دې دانسان په کې لیکلی
خوارمان دی د تاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحــق دی
داچې کرځي اورمیږ جګ او شمله شخه
یم لوی شوی خیل خانه دا بـراهـیم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کړم یخــه

ښکلي یار ته

کائنات دې په رڼا دمخ رڼا دی
ستا په غیږ کې جوړ دې دنیا ارم دی
تبسم دی زلزله د تن په ښــارده
ستا په موسکو موسکو شوبه وی قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بو کنېدمه

دامید رڼا مې ولیده رڼو یاکـــې

قلاري مې په زړه راغله دلاسا شـــوم

خومره خوند دی په آرزو او تمنا کـــې

امید

دا بې غاړې سیند چې کوړې مینه داده

په طوفان یې دحیات کشتۍ لاهو ده

دلته لوبې په سر، تاج اونګ ونام شي

عاشقي په شاهۍ نه کیږي محـــموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې داغیارو نه خالي کړو

کله ماهم د نسیم په څوله در بله

ستا په شونډو مې ږغوله د شپې په غیږ کې

او دیوه د محبت وی را ته بله

د حیا خولې

دا شبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي

که په مخ دې د حیا خولې راماتې

چې په بدو بدو سترګو ورته ګوری

رب دې کړي د بوالهوس د مرګ ه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محبت ګرمي

د دنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکی پکې پیمخې خوبان نه وی

په ځړوندون به د جمود سره تیاره وی
که ګرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلې شان لیلی د سعادت ده
چې پلوې په مغرب کې نیمګړې دی

یوی دزلفو یي نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د تنکو تنکو ګلونو په وږمو کې

دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
رانه ورک شو د يو مست حسن جلوو کې

تمنا

داسمان انګړ کې شي چې د يوې بلي
ما دې خواته په خندا خندا در بلي

زه د ستا او ته د شپې غېږ کې او ده يې
زما هر خواهش ته وايې : بلي بلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زارشم سرېا پورته کړه يو ځلي
په اشنا جامو کې ورک يې ستا پيغام کړو
په اسانه په کې ساو يستل محال دى
هومره تنګ يې ستا هغه پراخ نظام کړو

غليم ته

دبستان کې دا يشيا چې زه استا د وم
تالو ستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه اوس زما د سر دعوه کړې
ته او خداى نو په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړي چې هرڅه نه بې پروا شم
مادمینې محبت په لاړ ولونده کړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته
ما په هسې بې نظرو سترګو ړونده کړه

انتخاب

په شنو ترو د سپین غره کې چې آبشار دی
دهغې په غاړه وی له ماشوم توبه

لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه
بې له مینې، ازادی او ښکلیتوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو دیوتل په منځ کې دواړه

غېږ په غېږ وو خوله په خوله، غاړه په غاړه

ونسیم دي ثناخوان په ګونګه ژبه

او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ د پلوشو د سوري لاندې

په مکیز مکیز موسکی شي راسره خاندي

تسلي دې په خاموشو کتو راکړه

دواړه شونډې دې په مینه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

دهاتي غوږ کي اوده يي بي انصافه
خلک کړځي داسمان په کناروکي

ته لا وايي الف بي د تربيکنيو
د نفاق او جهالت په سيپاروکي

شکوه

دي دنيا کي چي هرڅه زمونږه نه دی
واک د بل ثروه د بل او کار د بل دی

مال زمونږه ملک زمونږه خواري مونږ کړو
عيش د بل عشرت د بل اختيار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکاریږي
چې رنګې رنګې په مخ یې راخوره ده
که سپین مخ دې دیو سپین نقاب نه لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پوري مسخره ده؟!

تود ه غیږ

د دنیاله کیرو داره وم ستومانه
زه بېخبره وېروم چاله دې جهانه؟
داتوده غیږه د چاوه چا په مینه
دا پاسته لاسونه کړه چا پیر زمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړې ورې چې د لیونتوب دی
چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړیږي

یو صورت دیو بې شوره بیخودی دی
سرشاري او بیغمی کې چې موسکیږي

شباب

لیونی غوندې یو خوب دی بې تعبیره
اضطراب دی او که تندر په سکون دی

په مستی پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بیخودی او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

ړاسره وي سترګي دواړه پرده پوشې
چې یې نه لیده که هر څو ړه به وا شوې

داچې اوس په پټو سترګو هم لیدل کړي
ستا په مینه کې قسم دی چې بینا شوې

فریاد

داتومبي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم اوکوم صیاد دی

چې آسمان په ظالمانو نه رالویږي
معلومیږي بې تاثیره مې فریاد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیر اواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه بربښنا یمه
خاندمه ، ځلیږمه ، بې خرې سپین سبا یمه
زړه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه
راځم په جذبو شې طبیعت نو زړه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې د نیا ته راشمه
پروت یم په سینه کې د امید او د ارمان په شان
زه تورته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان
پاک چې وي د وریځو نه د عرش نشین آسمان په شان
برق یم د یقین غورنډې او نیم د گمان په شان
غږ په گوا هانو کوم هاتفې آواز غورنډې
لاولړم د غیب سره موجودیم دیو راز غورنډې
پاک تک سپینه صیقل شوی آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوی سفینه یمه
بام د مراد ونو ته په لنډه لار زینه یمه
تږو لاروو ته د چولي د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملکه ځنې
چوړلم د پښتنګ غونډې د شمعې د محفل ځنې
نه د زړه پردو کې داحساس غونډې لوبیږمه
تا ته ستر ګوره اوره کې غونډې ځلیږمه
زړه چې روند او کوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومیږمه
څه تدبیر خونیم چې تېښ وزم خطا کیږمه
ځانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهره قوانین د شریعت زما
وران یم ارتجاع سره، د غدر نه نفرت کوم
پاکه یې الفاء ده د بشمني د خیا نت کوم
پاکي یې ساتم د آرزوګانو حفاظت کوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کوم
نه منمه ظلم، رحم! رحم دی آواز زما
لاړ د زړه پردو کې کړي آهنګ د بنکلي ساز زما
غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دادنیا دې وي
بدې یې تیاره شي رڼا یې د سپین سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نو ارتقا دې وي
مړه کالبود ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېرو افسانو نیم د نوی ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غواړم د ښېګڼو طرفدار يمه
خوب نه يم عادت نه دی د شپې ورځې بيدار يمه
نه يم په تقليد کې هوا خواه د ابتکار يمه
ايکې د وجدان سره روان په يوه لار يمه

سوزم خوشحالېږمه په قيږمه د سيند په شان
نور و پېته نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بېړۍ په بيايم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښايم
تا د حال په ژبه، تحوله، په رښتيا ستايم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وايم

تېر شه دا توم نه خو نن جهان د امنيت کره ساز
ېږ ته کره د زړه غوږونه، وا وره د ضمير آواز».

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی؟

دومره فریب په سپین ټادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیر خواهۍ وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور د لر او بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
دا سې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړلو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې در کړې دي او دید شته پکې
بیا غور ځېدل نو له ګړنګه له کمر څه معنی

په لوخړ پوځ و د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مورنیم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژېړ ګل !

«ته چې هسې بنايسته يې ژېړه ګلـه
ځکه تا په ځان شيدا کړله بلبلـه» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پېره داري کړي
دلته نه راځي خودې له دې کبله

کومه غوټه دې دمينې ور ايله کړه
سرګوښي دې چې بلبل سره کوله ؟

دادې رنګ د کوم مين د مخ اخيستی
چې د ژوندپاڼه دې دومره ژېړه شوله؟

دلبري کړې د بېدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اورېده مې چې تاوې په ګوڼګه ژبه:
سترګې وويني ځه ليلى له تغافله

ګوره تېر و بيستې ظاهر د سرو ګلونو
خساره دې سراسر وکړه کاکله

شاو خوا درنه چاپېره ګلان سره دي
ته يې ژېړ د مسافر و غوندې څله ؟

نه پوهېږم چې د دې باغيچې ګل يې
که زما غوندې راغلی له کا بله

حديقة الاندلس-قاهره
داپريل ٤ - ١٣٥٣

(۱) خوشال بابا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سوړ ژوندون او په امان د تحول ځني
کله تربګني چي د فلک ورسره نه وي
ځان دي بحهزکړي په قوت باندي که ژوند غواړي
نه دي ځي مورچې له چي توپک ورسره نه وي
دلته دي زمونږ په خانانو ملکا نوکــــــي
داسي سرې کوم دی چي کوتک ورسره نه وي
خلاص به بېګناه بندي دفکرکړي زمونږ ملا
خو که زولني دوهم وشک ورســـره نه وي
لاړه به خطا تیارو کو څوکي فلسفي نه شي
کله چي ملګری ایمان کلک ورســـره نه وي
زه به د ساقي پیالي ته هیڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شوندو جام چي ډک ورسره نه وي
پاتي به بېخونده دیاری منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چي سترګک ورسره نه وي
او په ژوندون پورې کوم چي نه وي آزادي پکي
ورکه شاعري کره چي مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګين سحر

د قدرت نه آواز راغی — اوړخ بدل شو د ژوندون
بيا د دهر سرنامه شوه — يو رنګين غوندې مضمون
د فطرت د تندې کرښې — کړي تفسير د يو جنون
د ګلشن خرام ته شوق کړي — د زړه طفل ته لسون
د غوټۍ په غوږ کې ووې — بيا نغمې د سبا وون :
سترګې پرانيزه بهار شو — يو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پېرکې را وړو — ګردشو نو د ګردون
بيا بلبل او ګل پېښې کړې — د ليلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پور ته — سر د فکر له ژنګون
حسن او مينې ته پرې ايښی — ځای د عقل افلاطون

د قدرت ګوتو سکوند لی، په مستۍ کې طبيعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قيامت دی

د ګلشن په زرغونو کې — ګل په لاس پياله نيولې
د نکهت له ميوو ډک — د مستۍ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوږ نيسي — لکه خوب کې بو ګنېدلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د ښکلو زلفي څښتي — په ګلو بنو دکي شولي
نرګس تیتي سترګي ناست وُ — چي بوسي يي ورکولي
داچي پيغلي غوټۍ خاندي — خوښبا دي تبښتولي
د شبنم قطري نسيم ته — لکه طفل نازولي
د غونچي په ګهواره کي — په نازنازيي زنګولي
د جمال د جوپي شوخو — په احساس لوپي کولي
قافلي د رنګ او بوی وي — چي تالا و والا کيدلي

د سيني د سيند په غيږکي، ارځ بدل کړوار مانونو
د احساس کشتي لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د اميد ماشوم ځلمی شو — تمه يي وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله — ناوي جوړه شوه دنيا نه
پيغامونه د ريدي وو — پيالي وغواړيُ زمانه
بيا د هوش متاع ورکيږي — د عقلونو له دوکانه
معشوقي د سرو ګلونو — سجدي غواړي د بورانه
ښا پيرو د حسن جوړکړو — يو ارم له دي جهانه
د ونو مو د دوزي خيږي — د باغونو د فضا نه
غواړي زلفو له ګلونه — مستي پيغلي له باغوانه
د افق نه سحر ووي — مبارک دي شه انسانه

د نسيم د ساز پر دوکي، کائنات چي نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کي، پيغامونه د بهار شو

مرور چي وو تراوسه — پخلاکيږي ارمانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په رنړاو ښکو — ګلو مينځل مخونه
راته ښکاري چې سيالی کړي — اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوری سره ښتولې — پراري شولوغمونه
بيا سواره کړه مطربانو — ګلشنو ښوکي سازونه
پيغلې پيغلې ګلرخانې — ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز يې سره ګډ کړو — پسرلی کړي څه کارونه
د ګلشن حرم کي بل دی — د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوری درومي — ګلالۍ ملالې نجونه
بې منته شوڅلمو ته — د پېغو د يد نونه
عکس يې اخيستو د ګلو، رنګين شوی مې نظرو
رنګارنګي رنګينۍ وې، يو عجيب «رنګين سحر» ؤ

●○●

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلموترانه

لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ
هدف د کار او د خدمت وطن او قام دی زمونږ

مونږه افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې د وطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ

مونږ به په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
وار په افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ

مونږه تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
نخونه ولږې، بې علمي او خرافات ورکوو
دکار د منځ منځ نه بيځايه سکنات ورکوو

بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زموږ
لکه نسيم د باغ ګلونوته پيغام دی زموږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خيانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد يو بې دردي په رسميت نه منو

ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زموږ
لکه نسيم د باغ ګلونوته پيغام دی زموږ

موږ په ايشيا کې يو مسعود افغانستان غواړو
موږ حکومت او حاکميت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح وامنيت باندې جهان غواړو

ټينګ د سنجش فکر و تدبير په لاس زمام ګړی موږ
لکه نسيم د باغ ګلونوته پيغام دی زموږ

ملي مفاد په شخصياتو مقدم دی موږ ته
حکم د دين-عالم او مشر محترم دی موږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی موږ ته

د قوم خادم چې وي هغه خلمی امام دی زموږ
لکه نسيم د باغ ګلونوته پيغام دی زموږ

-:-:-:-

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادي بښونکي بریمیال اسلامي فرهنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کرښو په پام کې نیولو سره د کرد و مجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی. په تېره د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لېرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي او هلته د خپراوي چارې ستونزمنې او له مالي اړخه د زیات لګښت غوښتونکي دي.

څرنګه چې زموږ ستر اسلامي خوځښت له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د دې لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکي کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوي په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بېله مالي لګښت څخه د خپراوي ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي، ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به د دغه لیکوال یوازې د چاپ لګښت پخپله اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو ارزښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسی سره اړخ لګوي او ضرورت یې محسوسېږي تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لو بیا خپرېدنګ له پاره د دغه دول ارزښتناکه آثارو په استازي سره قدرمن هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کرد و متعهدو ورونو، لیکوالو او پوهانو څخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لورېینو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او پیاوړتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې او ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت ترسره کاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د چاپولو تکل کړی:

۱- دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي دخپروشویو مقالو مجموعه
۲- وینه په قلم کې - دجاهدو لیکوالو او وینا والو تذکره.
۳- جهادي فتواګانې
۴- اسناد تاریخی افغانستان
۵- پیغام - دمحمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه
۶- مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی
۷- افغان باقی کهسار باقی - دجهاد په اړه دپاکستان دارد و ژبو انصارو وینا والو د - شعرونو مجموعه
۸- دعبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه
۹- معرفی جراید ومجلات جهاد افغانستان
۱۰- دکهیخ داسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه
۱۱- به یاد سخنور سخن آفرین سترګ استاد خلیلی
۱۲- تعصب او د هغه اغیزه
۱۳- داستانونه او ولسونه - دجهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یاد داشتونه
۱۴- مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
۱۵- منزلونه او منزلونه - داشعارو مجموعه
۱۶- دوینو نخښې - دجهادی خاطرو مجموعه
۱۷- کارتونها سخن میګویند د مقاومت په اړه دخپروشویو کارتونونو البوم
۱۸- تاریخچهٔ نهضت اسلامي افغانستان -
دوشعرشیدا

داده یوځې درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره اوبزده دهستړي کیږي
ګوټ دشونډو دشربت درسره واخله
دوصال دیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دایه یاد دمحبت درسره واخله

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library